

ULKOASIAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 2/2004 vp

Hallituksen esitys Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Libanonin tasavallan välisen Euro-Välimeri-assosiaatiosopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 5 päivänä helmikuuta 2004 lähettänyt ulkoasiainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Libanonin tasavallan välisen Euro-Välimeri-assosiaatiosopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sopimuksen

lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta (HE 173/2003 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa on ollut kuultavana

- ulkoasiainneuvos Heikki Hannikainen, ulkoasiainministeriö.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Luxemburgissa 17 päivänä kesäkuuta 2002 allekirjoitetun Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Libanonin tasavallan välisen Euro-Välimeri-assosiaatiosopimuksen. Sopimus on jaetun toimivallan sopimus, jonka määräykset kuuluvat osittain jäsenvaltioiden ja osittain yhteisön toimivaltaan.

Sopimuksen perustana on vuonna 1995 hyväksytyllä Barcelonan julistuksella käynnistetty Euro-Välimeri-kumppanuus Euroopan yhteisön, sen jäsenvaltioiden ja kahdentoista Välimeren alueen kumppanin kesken (Algeria, Egypti, Israel, Jordania, Kypros, Libanon, Malta, Marokko, Syyria, Tunisia ja Turkki sekä palestiinalaishallinto). Kumppanuuden päämääränä on edistää alueen rauhaa ja turvallisuutta sekä ke-

hittää keskinäistä kauppaa ja taloussuhteita. Sopimuksella käynnistetään säännöllinen poliittinen, taloudellinen ja yhteiskunnallinen vuoropuhelu sopimuspuolten välillä.

Sopimus tulee voimaan sitä päivää seuraavan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona sopimuspuolet ovat ilmoittaneet toisilleen omien hyväksymismenettelyjensä loppuunsaattamisesta. Voimaan tullessaan sopimus korvaa Brysselissä 3 päivänä toukokuuta 1977 allekirjoitetun Euroopan talousyhteisön ja Libanonin välisen yhteistyösopimuksen. Esitykseen sisältyy lakiehdotus sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten hyväksymisestä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti sopimuksen kanssa.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Euroopan unionin Välimeri-politiikan aktivoituminen on ajoittunut Suomen EU-jäsenyyden aikaan. Vuonna 1995 alkanut niin sanottu Barcelonan prosessi on laajentanut unionin ja sen jäsenvaltioiden yhteistyön Välimeren maiden kanssa kattamaan taloudellisen yhteistyön lisäksi myös poliittiset ja turvallisuuspoliittiset kysymykset samoin kuin sosiaaliset, sivistykselliset ja inhimilliset kysymykset.

Välimeren alueen poliittinen merkitys unionille on kasvanut viime aikojen yleisen turvallisuuspoliittisen kehityksen myötä. Välimeren alueen vakaudella on huomattava merkitys myös Euroopan turvallisuudelle. Ulkoasiainvaliokunta toteaa hallituksen esityksen kantaan viitaten, että Välimeren alueen merkitys Suomelle on kasvanut merkittävästi unioniin liittymisen seurauksena.

Valiokunta toteaa, että unioni on Euro-Välimeri-sopimusten kautta panostanut merkittävästi poliittisen vuoropuhelun ja laaja-alaisen yhteistyön kehittämiseen Välimeren maiden kanssa. Yhteistyön tukemiseksi suunnataan Välimeren maihin unionin MEDA-ohjelman kautta rahoitustukea vuosina 2000—2006 yhteensä 5,35 miljardia euroa. Euroopan investointipankki on lisäksi myöntänyt Välimeren maille lainapääomaa 7,4 miljardia euroa. Libanonin Euro-Välimeri-sopimukseen sisältyy tavoite Maailman kauppajärjestö WTO:n sääntöjä kunnioittavan vapaakauppa-alueen perustamisesta EU:n ja Libanonin välille 12 vuoden siirtymäajan kuluessa.

Ulkoasiainvaliokunta pitää tätä EU:n mittavaa panostusta perusteltuna Välimeren alueen rauhanomaisen kehityksen varmistamiseksi sekä myönteisen taloudellisen ja yhteiskunnallisen kehityksen tukemiseksi. Euro-Välimeri-sopimusten yhteistyöalojen kattavuus mahdollistaa monipuolisen ja molempia osapuolia hyödyttävän yhteistyön kehittämisen.

Libanon kärsii edelleen lähes 20 vuotta jatkuneen, 1990-luvun alkupuolella päättyneen sisällissodan seurauksista. Palestiinalaisalueiden ohella se kärsii todennäköisesti eniten Israelin ja palestiinalaishallinnon välisen konfliktin jatkumisesta.

Ulkoasiainvaliokunta tukee unionin pyrkimyksiä kehittää ja toteuttaa kattavaa, tehokasta ja johdonmukaista politiikkaa Lähi-idän konfliktin ratkaisemiseksi. Valiokunta pitää Euro-Välimeri-sopimuksen tekemistä ja sopimuksen mukaisen kattavan yhteistyön kehittämistä Libanonin kanssa tärkeänä osana unionin Lähi-idän politiikkaa. Valiokunta katsoo, että sopimuksen mukaisella yhteistyöllä voidaan tukea Libanonin kehittymistä oikeusvaltioksi ja toimivaksi markkinataloudeksi.

Unionin kauppasuhteet Libanonin kanssa ovat viime vuosina olleet varsin epätasapainoiset. Tuonti Libanonista on jäänyt alle kymmenesosaan unionin viennistä Libanoniin. Suomen kauppa Libanonin kanssa on ollut vielä ylijäämäisempää. Vienti Suomesta Libanoniin on pysynyt viime vuosina 30—40 miljoonassa eurossa, kun tuonti Libanonista Suomeen jäi vuonna 2002 arvoltaan alle 300 000 euroon.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella ulkoasiainvaliokunta ehdottaa,

että eduskunta hyväksyy Luxemburgissa 17 päivänä kesäkuuta 2002 tehdyn Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Libanonin tasavallan välisen Euro-Välimeri-assosiaatiosopimuksen siltä osin kuin se kuuluu Suomen toimivaltaan ja

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 27 päivänä helmikuuta 2004

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Liisa Jaakonsaari /sd	Suvi Lindén /kok
vpj.	Mari Kiviniemi /kesk	Petri Neittaanmäki /kesk
jäs.	Ulla Anttila /vihr	Kalevi Olin /sd
	Anneli Jäätteenmäki /kesk	Maija Perho /kok
	Antero Kekkonen /sd	Suvi-Anne Siimes /vas
	Kimmo Kiljunen /sd	Hannu Takkula /kesk
	Eero Lankia /kesk	Jari Vilén /kok
	Henrik Lax /r	Ben Zyskowicz /kok.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Antti-Juha Pelttari.